

ESKEN esteettömyyssuunnistus
Invalidiliitto 4.12.2015

Esteetön PowerPoint-esitys

Kirsti Pesola, tekn.lis. (arkkitehti SAFA)
johtaja, Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE
puh (09) 613 191 tai 050 594 2553
kirsti.pesola@invalidiliitto.fi
www.invalidiliitto.fi | www.esteeton.fi

PowerPoint

- Virallista tietoa tai ohjeistusta esteettömistä PowerPoint-esityksistä ei ole.
- Nämä tiedot on koottu perustuen palaveriin, joka pidettiin helmikuussa 2009 Invalidiliitossa.
- Palaverin tarkoituksena oli koota yhteen tietoa hyvän PP-esityksen tekemiseksi.
- Mukana olivat edustajat Näkövammaisten keskusliitosta, Kynnys ry:stä ja Invalidiliitosta.

PowerPoint

- Esteetöntä PowerPointia ei ole. Esteettömyys on kokonaisuus, johon kuuluvat puhe ja kuva; oleellista on miten esitetään ja puhutaan.
- Uudet ohjelmat pystyvät lukemaan PP-esityksiä ja muuntamaan ne puhesyntetisaattorille tai pistekirjoituksella luettavaan muotoon.
- On tärkeää, että PP-esityksen voi halutessaan saada omalle koneelle jälkikäteen – siitä on hyvä mainita esityksen yhteydessä.

PowerPoint

- Jos nettisivuilla on PP-esityksiä pdf-muodossa, on sivuilla hyvä mainita, mistä esityksen voi pyytää sähköpostitse PP-muodossa.

Taustaväri

- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty mustaa taustaa ja vaaleanharmaata tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on hyvin valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyräksi.

Taustaväri

- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty valkoista taustaa ja mustaa tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyräksi.

Taustaväri

- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty vaaleanharmaata taustaa ja mustaa tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyräksi.

Taustaväri

- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty vaaleanvihreää taustaa ja mustaa tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyräksi.

Taustaväri

- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty vaaleankeltaista taustaa ja mustaa tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyräksi.

Tekstin asettelu

- Otsikko on hyvä erottaa tekstistä vaikka vaakaviivalla. Se auttaa hahmottamaan sivua.
- Tekstin on hyvä alkaa aina samasta kohdasta, vaikka sivuilla olisi eri määrä tekstiä. Näkövammaisen henkilön on helpompi kohdistaa katseensa aina samaan kohtaan sivun vaihtuessa (vaikka lopputulos ei olisi niin hyvän näköinen kun pari riviä "roikkuu" dian ylälaudassa).
- Sisennys ei saa olla kovin suuri.
- Sisennettyä tekstiä ei pidä pienentää.

Tekstin koko ja määrä

- Otsikot mielellään vähintään 32 pt. Tässä esityksessä on käytetty 40 pt.
- Tekstit mielellään vähintään 24 pt., mutta 28 on vielä parempi. Tässä esityksessä on käytetty 28 pt.
- Maksimissaan saisi olla vain 8 riviä tai asiaa / sivu
- Ranskalainen viiva erottuu huonosti, luettelomerkin pitäisi olla paremmin havaittavissa.
- Ei roomalaisia numeroita, ne ovat vaikeita hahmottaa.

Tekstin koko ja määrä

- Tekstiä ei saa tiivistää.
- Jos sivulle on tulossa liikaa tekstiä, niin kirjoita vain oleelliset asiat tai sanat näkyville. Tai jaa teksti reilusti kahdelle eri dialle.
- PP-esityksestä ei ole mitään hyötyä kenellekään, jos sivulle laitetaan liian paljon tekstiä ja liian pienellä prääntillä. Eikä tilanne yhtään parane, vaikka puhuja toteaisikin, että "tiedän, että tämä ei nyt näy sinne taakse, mutta näytän kuitenkin"...

Koko esitys yhdellä sivulla, mahtuihan se

- Virallista tietoa tai ohjeistusta esteettömistä PowerPoint-esityksistä ei ole.
- Nämä tiedot on koottu perustuen palaveriin, joka pidettiin helmikuussa 2009 Invalidiliitossa.
- Palaverin tarkoituksena oli koota yhteen tietoa hyvän PP-esityksen tekemiseksi.
- Mukana olivat edustajat Näkövammaisten keskusliitosta, Kynnys ry:stä ja Invalidiliitosta.
- Esteetöntä PowerPointia ei ole. Esteettömyys on kokonaisuus, johon kuuluvat puhe ja kuva; oleellista on miten esitetään ja puhutaan.
- Uudet ohjelmat pystyvät lukemaan PP-esityksiä ja muuntamaan ne puhesyntetisaattorille tai pistekirjoituksella luettavaan muotoon.
- On tärkeää, että PP-esityksen voi halutessaan saada omalle koneelle jälkikäteen – siitä on hyvä mainita esityksen yhteydessä.
- Jos nettisivuilla on PP-esityksiä pdf-muodossa, on sivuilla hyvä mainita, mistä esityksen voi pyytää sähköpostitse PP-muodossa.
- PowerPoint-esitys katsotaan ns. taustavalaistuksi tekstiksi, jolloin suositellaan tummaa taustaa ja vaaleaa tekstiä. Tässä on käytetty mustaa taustaa ja vaaleanharmaata tekstiä.
- Kirkas valkoinen tausta voi häikäistä katsojaa etenkin, jos projektori on hyvin valovoimainen.
- Jos haluaa käyttää vaaleaa taustaa ja tummaa tekstiä, niin taustan valkoista olisi hyvä sävyttää "off-white". Tällöin taustan ja tekstin välinen kontrasti ei muodostu liian jyrkäksi.
- Otsikko on hyvä erottaa tekstistä vaikka vaakaviivalla. Se auttaa hahmottamaan sivua.
- Tekstin on hyvä alkaa aina samasta kohdasta, vaikka sivuilla olisi eri määrä tekstiä. Näkövammaisen henkilön on helpompi kohdistaa katseensa aina samaan kohtaan sivun vaihtuessa (vaikka lopputulos ei olisi niin hyvän näköinen kun pari riviä "roikkuu" dian ylälaudassa).
- Sisennys ei saa olla kovin suuri.
- Sisennettyä tekstiä ei pidä pienentää.
- Otsikot mielellään vähintään 32 pt. Tässä esityksessä on käytetty 40 pt.
- Tekstit mielellään vähintään 24 pt., mutta 28 on vielä parempi. Tässä esityksessä on käytetty 28 pt.
- Maksimissaan saisi olla vain 8 riviä tai asiaa / sivu
- Ranskalainen viiva erottuu huonosti, luettelomerkin pitäisi olla paremmin havaittavissa.
- Ei roomalaisia numeroita, ne ovat vaikeita hahmottaa.
- Tekstiä ei saa tiivistää.
- Jos sivulle on tulossa liikaa tekstiä, niin kirjoita vain oleelliset asiat tai sanat näkyville. Tai jaa teksti reilusti kahdelle eri dialle.
- PP-esityksestä ei ole mitään hyötyä kenellekään, jos sivulle laitetaan liian paljon tekstiä ja liian pienellä präntillä. Eikä tilanne yhtään parane, vaikka puhuja toteaisikin, että "tiedän, että tämä ei nyt näy sinne taakse, mutta näytän kuitenkin"...
- Esitystekniikassa voi hyvin tuoda näyttöön lauseen/asian kerrallaan.
- Yleiset kirjoitussäännöt ovat tärkeitä näissäkin, esimerkiksi: jos on pakko tavuttaa, niin tavutuksen tulisi olla loogista.
- (Sivulta) liukuva dian vaihto on hyvä: erottaa, milloin dia vaihtuu etenkin, jos perättäisissä dioissa on keskenään suunnilleen saman verran tekstiä.
- Ei monia erilaisia efektejä, shakkiruutukuvia jne.
- Kolmiulotteiset piirakat ym. ovat huonoja, tilalle kaksiulotteiset.
- Piirakoiden ym. värivalinta niin, että eri sektorit erottuvat myös kontrastiensa puolesta (värinäkö-ongelmat, mustavalkotulostus jne.).
- Taulukot ja kaaviot pitäisi voida pilkkoa pienemmiksi, jotta fonttikoko säilyisi kohtuullisena.
- Kaavioiden nuolenpäät, laatikoiden ääriviivat ja mahdolliset värit selkeiksi kontrastit säilyttäen.
- Voimakas liukuvärjäys kaavioiden laatikoissa haittaa lukemista.
- Graafit omille dioilleen – ei tekstin kanssa ahdettuna samaan.
- Palstoitus on vaikea hahmottaa. Viivoitus auttaa hahmottamaan samalle riville kuuluvat asiat.
- Valokuvia ei saisi olla enempää kuin kaksi/sivu.
- Esitä valokuvat niin suurina, kuin sivun koko antaa myöten.
- Musta tausta on hyvä valokuvien esittämisessä, silloin valokuvat erottuvat hyvin.
- Valokuvat voi myös kehystää, jolloin ne erottuvat paremmin taustasta sen väristä riippumatta.
- Väri on hyvä tehostekeino. Kunhan se erottuu selkeästi taustasta ja perustekstistä.
- Väliomat, joissa on vain yksi tai kaksi sanaa (tai väliotsikko) ovat hyviä tehostekeinoja. Näissä fontti voi olla huomattavasti perustekstiä suurempi.
- Ei riitä, että tekee hyvän näköisiä PowerPoint-esityksiä, niiden tulee olla toimivia kaikkien katsojien näkökulmasta.

Esitystekniikat

- Esitystekniikassa voi hyvin tuoda näyttöön lauseen/asian kerrallaan.
- Yleiset kirjoitussäännöt ovat tärkeitä näissäkin, esimerkiksi: jos on pakko tavuttaa, niin tavutuksen tulisi olla loogista.
- (Sivulta) liukuva dian vaihto on hyvä: erottaa, milloin dia vaihtuu etenkin, jos perättäisissä dioissa on keskenään suunnilleen saman verran tekstiä.
- Ei monia erilaisia efektejä, shakkiruutukuvioita jne.

Kaaviot ja kuviot

- Kolmiulotteiset piirakat ym. ovat huonoja, tilalle kaksiulotteiset.
- Piirakoiden ym. värivalinta niin, että eri sektorit erottuvat myös kontrastiensa puolesta (värinäkö-ongelmat, mustavalkotulostus jne.).
- Taulukot ja kaaviot pitäisi voida pilkkoa pienemmiksi, jotta fonttikoko säilyisi kohtuullisena.
- Kaavioiden nuolenpäät, laatikoiden ääri viivat ja mahdolliset värit selkeiksi kontrastit säilyttäen.

Kaaviot ja kuviot

- Voimakas liukuvärjäys kaavioiden laatikoissa haittaa lukemista.
- Graafit omille dioilleen – ei tekstin kanssa ahdettuna samaan.
- Palstoitus on vaikea hahmottaa. Viivoitus auttaa hahmottamaan samalle riville kuuluvat asiat.

Valokuvat

- Valokuvia ei saisi olla enempää kuin kaksi/sivu.
- Esitä valokuvat niin suurina, kuin sivun koko antaa myöten.
- Musta tausta on hyvä valokuvien esittämisessä, silloin valokuvat erottuvat hyvin.
- Valokuvat voi myös kehystää, jolloin ne erottuvat paremmin taustasta sen väristä riippumatta.

Tekstitehosteet

- Väri on hyvä tehostekeino. Kunhan se erottuu selkeästi taustasta ja perustekstistä.
- Väliomat, joissa on vain yksi tai kaksi sanaa (tai väliotsikko) ovat hyviä tehostekeinoja. Näissä fontti voi olla huomattavasti perustekstiä suurempi.

Ei riitä, että tekee hyvän
näköisiä PowerPoint-
esityksiä, niiden tulee olla
toimivia kaikkien katsojien
näkökulmasta.

KIITOS

www.esteeton.fi